

 - Tổ chức Simons Foundation vừa thông báo danh sách 13 nhà khoa học nổi bật nhận giải thưởng Simons Investigators năm 2013 trong các lĩnh vực Toán học, Vật lý lý thuyết và Khoa học máy tính lý thuyết.

Các nhà khoa học được trao giải đều là những người có uy tín, trong đó có 2 nhà khoa học người Việt là GS. Ngô Bảo Châu và GS. Đàm Thanh Sơn, từ Trường ĐH Chicago.



GS. Ngô Bảo Châu

Trong thông báo trao giải của mình, Simons Foundation cho biết GS. Ngô Bảo Châu được trao giải vì những thành tích trong việc chứng minh “Bổ đề cusp” cho các dạng modular” do Robert Langlands và Diana Shelstad phỏng đoán. “Việc chứng minh Bổ đề cusp đã đưa ra một cách tiếp cận hình học mới trong các vấn đề về phân tích hàm automorphic trên hình học số học. Những ý tưởng trong công trình của ông rất hữu ích cho các lĩnh vực khác như Vật lý toán học và Lý thuyết biểu diễn hình học”.



GS. Đàm Thanh Sơn

Trong hàng loạt Vật lý, GS. Đàm Thanh Sơn được Simons Foundation đánh giá là một trong số những nhà lý thuyết hiếm có, các công trình khoa học của ông có ảnh hưởng sâu sắc tới một số nhánh phụ trong ngành Vật lý.

“Ông đã viĐt nhiĐu tài liĐu quan trĐng vĐ thuyĐt sĐ c đĐ ng lĐ c hĐ c lĐĐ ng tĐ, vĐ t lý hĐ t nhân lý thuyĐt, vĐ t lý chĐ t rĐ n và vĐ t lý nguyên tĐ. Có lĐ thành tĐ u quan trĐng nhĐ t trong nhĐ ng đĐng gĐp cĐ a ĐĐm Thanh SĐ n là tính nhĐ nguyên giĐ a lĐ đĐn trong không gian anti-de Sitter và các chĐ t lĐ ng tĐĐ ng tác mĐ nh.

CĐng trĐnh đĐ u tiĐn cĐ a ông vĐ i các cĐ ng sĐ Policastro và Starinets vĐ tính siĐu chĐ y cĐ a plasma uark-gluon đĐ ra nhĐ ng hĐĐ ng nghiĐn cĐ u mĐ i trong lĩnh vĐ c vĐ t lý ion nĐ ng và lý thuyĐt dĐy. CĐng trĐnh tiĐp theo cĐ a ông cùng vĐ i Sachdev, Herzog và mĐ t sĐ cĐ ng sĐ khác đĐ xác nhĐ n tính nhĐ nguyên AdS/CFT là mĐ t cĐng cĐ lý thuyĐt quan trĐng cĐ a vĐ t lý chĐ t rĐ n” –*Simons Foudatio*
n nhĐn nhĐ n.

ĐĐĐ c biĐ t, năm nay lĩnh vĐ c Toán hĐ c có 4 ngĐĐ i đĐĐ c chĐ n trao giĐ i, Khoa hĐ c máy tính 3 ngĐĐ i và VĐ t lý 6 ngĐĐ i. TĐ t cĐ đĐ u đĐ n tĐ nhĐ ng ngĐi trĐĐ ng danh giá nhĐ ĐH Harvard, ViĐ n Công nghĐ Massachusetts, ĐH California, ĐH Pennsylvania, ĐH Maryland, ĐH Stanford và ĐH Chicago.

Các nhà khoa hĐ c đĐĐ t giĐ i Simons Investigators sĐ nhĐ n đĐĐ c 100.000 USD mĐ i năm đĐ phĐ c vĐ nghiĐn cĐ u, thĐ i gian nhĐ n hĐ trĐ là 5 năm và có thĐ sĐ đĐĐ c tài trĐ tiĐp trong 5 năm sau đĐ.

MĐ c tiĐu cĐ a chĐĐ ng trĐnh này là hĐ trĐ các nhà khoa hĐ c xuĐ t sĐ c trong giai đĐĐ n làm viĐ c hiĐ u quĐ nhĐ t cĐ a hĐ, tĐ o đĐĐ u kiĐ n đĐ hĐ tiĐ n hành nhĐ ng nghiĐn cĐ u lâu dài vĐ nhĐ ng vĐ n đĐ cĐ bĐ n.

ĐĐ đĐĐ c là mĐ t “*Investigator*”, mĐ t nhà khoa hĐ c phĐ i đĐ m bĐ o các đĐĐ u kiĐ n sau: nghiĐn cĐ u vĐ lĩnh vĐ c Toán hĐ c, VĐ t lý hoĐ c Khoa hĐ c máy tính, là giĐ ng viên chính thĐ c cĐ a mĐ t trĐĐ ng đĐ i hĐ c MĐ hoĐ c Canada và chĐ a tĐ ng đĐĐ c trao giĐ i *Simons Investigator*
rĐĐ c đĐ.

Ngoài nhĐ ng hĐ trĐ vĐ kinh phí nghiĐn cĐ u khoa hĐ c, các nhà khoa hĐ c đĐĐ t giĐ i còn đĐĐ c tham gia các cuĐ c hĐ p thĐĐ ng niĐn tĐ i Simons Foundation (chi phí do tĐ chĐ c này chi trĐ) đĐ thĐ o luĐ n vĐ các hoĐ t đĐ ng khoa hĐ c.

Simons Foundation là m t t ch c t nh n có tr s t i New York,do hai v ch ng Jim và Marilyn Simo

S m nh c a Simons là ~~Simons Investigator~~ **Simons Investigator** nghiên c u trong lĩnh v c Toán h c và Khoa h c c b n. Q

Danh sách 13 nhà khoa h c ố đ c trao gi i Simons Investigators 2013:

Toán h c:

Ngô B o Châu - ĐH Chicago

Maryam Mirzakhani - ĐH Stanford

Kannan Soundararajan - ĐH Stanford

Daniel Tataru - ĐH California, Berkeley

Khoa h c máy tính:

Rajeev Alur - ĐH Pennsylvania

Piotr Indyk - Vi n Công ngh Massachusetts

Salil P. Vadhan - ĐH Harvard

V t lý:

Victor Galitski - ĐH Maryland

Randall Kamien - ĐH Pennsylvania

Joel Moore - ĐH California, Berkeley

Đàm Thanh S n - ĐH Chicago

Senthil Todadri - Vi n Công ngh Massachusetts

Xi Yin - ĐH Harvard

- **Nguy n Th o**
- Link ngu n: <http://vietnamnet.vn/vn/giao-duc/130643/giai-thuong-500-000-usd-cho-gs-ng-o-bao-chau--dam-thanh-son.html>